

РЕШЕНИЕ

25.05.2021

КАРАР

9-54

Тел: (84377) 30-1-49, факс: (84377) 30-1-49
с. Шеланга

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә гражданнар арасында сораштыру билгеләү һәм үткөрү Тәртибенә үзгәрешләр кертү турында

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003нче елның 6нчы октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл жирлеге Уставы нигезендә

Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл жирлеге Советы
карап итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге Советының 2019нчы елның 1нче июненнән 75 – 325нче номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә гражданнар арасында сораштыру билгеләү һәм үткөрү Тәртибенә үзгәрешләр керттергә:

1.1. Тәртипнең 2.1 Пунктына түбәндәге эчтәлекле жәмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданнардан сораштыруда, аларда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән муниципаль берәмлек халкы яисә аның уналты яшькә житкән өлеше катнашырга хокукы»;

1.2. Тәртипнең 5.4 Пунктын түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«5.4. Гражданнар арасында сораштыру үткөрү турында карар Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнар арасында сораштыру үткөрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты файдаланылырга мөмкин»;

1.3. Тәртипнең 5.7 Пунктына түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«"Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданның арасында сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

1.4. Тәртипнең 17.1 пунктының 2 абзацында. «Жирле үзидарә органнары» сүзләреннән соң «жирлек халкы өчен» сүзләрен өстәргә»;

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге территориясендә гражданның арасында сораштыру билгеләү һәм үткөрү Тәртибен яңа редакциядә расларга (1нче кушымта)

3. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Советның Социаль-мәдәни мәсьәләләр, Законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл жирлеге башлыгы

В.В.Майоров

Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге Советының
2021нче елның 25нче маеннан
9-54нче карарына

1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ШИЛАНГЫ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ГРАЖДАННАР АРАСЫНДА СОРАШТЫРУ ҮТКӘРҮ НӘМ БИЛГЕЛӘУ ТӨРТИБЕ ТУРЫНДА

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданның сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренә берсе булып тора.

Сораштырулар ярдәмендә гражданның җирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлегендә яшәүчеләрнең яки аның өлешендә яшәүчеләрнең җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерләрен ачыклау һәм җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә исәпкә алу ысулы булып тора.

1.3. Сораштыру нәтижеләре тәкъдим итү характерына ия.

2. Сораштыру үткәру принципнары

2.1. Сораштыруда Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авылының сайлау хокукына ия һәм сораштыру үткәрулә торган территория чикләрендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданның сораштыруда, аларда инициатив проектын гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән муниципаль берәмлек халкы яисә аның уналты яшькә җиткән өлеше катнашырга хокуклы»

2.2. Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлегендә яшәүчеләр сораштыруда тигез нигезләрдә катнашалар. Сораштыруда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда катнашуға гражданның җенесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәти һәм вазифаи хәленә, дингә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә карауларына бәйлә рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган чикләүләр тыела.

2.4. Сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыяри. Сораштыру барышында берәүне дә үз фикерләрен һәм инануларын белдерергә яки алардан баш тартырга мәҗбүр итә алмыйлар.

2.5. Сораштыру нәтижеләрен әзерләү, үткәру һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принципнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка сораштыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга кертелә торган сораулар

3.1. Сораштыруга чыгарылырга мөмкин:

- Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге халкының мәнфәгатләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге Уставы җирле эһәмияттәге мәсьәләләргә керткән мәсьәләләр;

- "Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге җирләренәң төбәк һәм төбәкара эһәмияттәге объектларга максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруда чыгарыла торган мәсьәләләр Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруда чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны күпләп аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыру төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яки ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру үткөрү пунктларында бер көн эчендә сораштыру кәгазьләре буенча үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткөрү пунктларында да, сорашып белешүдә катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткөрү комиссиясе әгъзалары тарафыннан да бер яки берничә көн дәвамында сорашып белешү кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре буенча үткәрелә.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданныр жыелышларында ачык тавыш бирү формасында үткәреләргә мөмкин.

5. Сораштыру билгеләү тәртибе

5.1. Югары Ослан районының Шилангы авыл җирлеге гражданнырын сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге Советы яисә Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге башлыгы - җирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органныры - "Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге җирләренәң төбәк һәм төбәкара эһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча.

5.2. Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советына караган сораштыру үткөрү инициативасы әлеге орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карар кабул итүдә чагыла.

Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге башлыгына караган сораштыру үткөрү инициативасы авыл җирлеге Советына сораштыру үткөрү турындагы үтенечнамәне җирлек Советына җибәрүдә чагыла.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органының сораштыру уздыруы бу орган тарафыннан Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамә юллагамасында белдерелә.

5.3. Сораштыру үткөрү турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткөрү мотивлары;

- сораштыруга чыгарылучы сорауны (сорауларны) тәкъдим итә торган формулировкалар;

- сораштыру территориясе;

- сораштыруны үткөрүнең фаразланган датасы һәм аның төре.

5.4. Гражданның арасында сораштыру үткөрү турында карар Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданның арасында сораштыру үткөрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты файдаланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карар сораштыру үткөрү турында үтенечнамә алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча һәм аны үткөрүгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыруны билгеләү турында карар кабул ителүгә, Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл җирлеге Советы тарафыннан сораштыру инициаторы белән сораштыруга чыгарылучы сорауның (сорауларның) формулировкасын килештерү (төгәлләштерү) мөмкин.

5.6. Әгәр сораштыруга чыгарылучы мәсьәләнең (мәсьәләләрнең) формулировкасы гамәлдәге законнарга, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, Югарыда Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советы инициаторга сораштыру үткөрүдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советының гражданның арасында сораштыру билгеләү турындагы карарында билгеләнә:

- сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары;

- сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләнең (мәсьәләләрне) формулировкасы;

- сораштыру үткөрү методикасы;

- сораштыру кәгазе формасы (сораштыру исемлеге);

- сораштыруда катнашучы халыкның минималь саны;

- "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданның арасында сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

5.8. Гражданның сораштыру якшәмбегә генә билгеләнергә мөмкин.

5.9. Сораштыру билгеләү турындагы карар аны үткөрүгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәҗбүри бастырып чыгарылырга тиеш.

6. Сораштыру үткөрү буенча Комиссия

6.1. Гражданның сораштыру үткөрүне сораштыру Комиссиясе (алга таба - Комиссия) эзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә, сораштыру үткөрү территориясеннән чыгып, 3 - 5 кешедән торган депутатлар Советы тарафыннан билгеләнә.

6.3. Комиссия составына вәкилләкле орган, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораштыру үткөрелә торган территориянең җәмәгатьчелек вәкилләре мәҗбүри рәвештә кертелә.

6.4. Комиссия аны оештыру турында Карар кабул ителгәннән соң өченче көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышта Комиссия үз составынан ачык тавыш бирү юлы белән Комиссия рәисен һәм Комиссия секретарен сайлый, сораштыру участокларын раслый, шулай ук сораштыру үткөрү пунктларында үткөрелә торган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслый.

Комиссия утырышын аның рәйсе кирәк булган саен чакыра. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әғзаларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысы катнашса, хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары ачык тавыш бирү юлы белән утырышта катнашучылардан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Комиссия гражданның сораштыру үткәрү өчен кирәкле санда эш төркемнәре булдырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участоклары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданның сорашып белешү үткәрү пунктларының урнашкан урыны сорашып белешү үткәрү көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6.6. Сораштыру үткәрү буенча Комиссия:

- әлеге Нигезләмәнең гражданның арасында сораштыру үткәрү вакытында үтәлешен оештыра;

- сораштыру үткәрү пунктлары жиһазландыра;

- сораштыру кәгазьләрен яисә сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәмин итә;

- сораштыру вакытында имзалар жыюны оештыра;

- Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирилендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәмин итә;

- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртипкә туры китереп, сораштыруда катнашучыларның тавыш бирүләрен үткәрүне оештыра;

- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жириле жириле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, жәмәгать берләшмәләре, массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;

- гражданның сораштыру нәтижеләрен билгели;

- гражданның арасында сораштыру үткәрү белән бәйлә гаризаларны һәм шикаятләрне карый;

- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6.7. Комиссия вәкаләтләре Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жириле Советы тарафыннан үткәрелгән сораштыру нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарганнан (халыкка житкерелгәннән) соң туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру ягынан тәмин итү Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жириле Башкарма комитеты тарафыннан тәмин ителә.

7. Сораштыру участоклары. Сораштыруда катнашучылар исемлегә

7.1. Сораштыру участогы-анда гражданның сораштыру гамәлгә ашырылган Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жириле территориясе буенча сораштыру үткәрү Комиссиясе тарафыннан билгеләнгән.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогында булырга мөмкин яки комиссия карары буенча берничә сораштыру участогына бүленергә мөмкин.

Сораштыру участокларында сораштыру үткәрү вакытында тавыш бирү өчен махсус жиһазландырылган бүлмәләр булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне Комиссия әғзаларының берсе житәкли торган участокларга юнәлдерелгән Комиссия әғзалары тәмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган елы (18 яшендә - өстәмә көн һәм ай) һәм сораштыруда катнашучының яшәү урыны күрсәтелә. Сораштыру уздыру буенча конкрет участкада яшәүченә катнашучылар

исемлегенә керту өчен аның яшәү урыны шушы участок территориясендә булу факты нигез булып тора. Яшәүче сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткөрү буенча бер участка гына кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлек төзегән Комиссия рәисе һәм Секретаре тарафыннан имзалана.

Әлеге Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокукына ия булган кешеләр исемлегенә өстәмә керту теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру уздырылган көнне дә рөхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия булган кешеләр исемлегенә тавышларны санау башланганнан соң үзгәрешләр керту тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру уздырылганчы 10 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру бите

8.1. Сораштыру кәгазендә сораштыруга чыгарылган сорауның (сорауларның) төгәл гәүдәләндерелгән тексты һәм буш квадратлар урнаштырыла торган тавыш бирүченең "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләре белән ихтыяр белдерү вариантлары күрсәтелә.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә нумерлана һәм бер-берсеннән горизонталь линияләр белән аерыла. Норматив хокукый акт проектын сораштыру өчен нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның альтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә нумерлана.

Исемле тавыш бирү өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирү турында мәгълүмат керту өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең уң өске почмагында Комиссия рәисе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилияләре, исеме, әтисенең исеме, туган көне, яшәү урыны турында мәгълүматлар кертелгән таблицада гыйбарәт. Сораштыруга чыгарылган сорауның (сорауларның) төгәл әйтелгән тексты астында әлеге графалардан уңда тавыш бирүченең "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләре белән җавап вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучылар имзасы өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда алар эзлекле рәвештә сораштыру исемлегендә урнашалар.

9.2. Сораштыру исемлеге һәр биттә Комиссия рәисе һәм Секретаре тарафыннан имзалана.

10. Сораштыру үткөрү тәртибе

10.1. Сораштыру Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советы тарафыннан гражданның арасында үткәрелгән сораштыру нәтижеләре буенча билгеләнгән көнне (яки көннәрдә) үткәрелә.

10.2. Сораштырулар үткөрү пунктларында гражданның сораштыру җирле вакыт буенча иртәнге сизгез сәгәткә кадәр егерме сәгәткә кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткөргөндө яшерен тавыш бирүне үткөрү тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бирү яшерен тавыш бирү урыннары махсус жиһазландырылган һәм тавыш бирү вақытына мөһер сугылган әржәләр урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткөрөлә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш бирүче Комиссия әғзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганда тавыш бирүче паспорт яки аның шәхесен һәм яшәу урынын раслаучы башка документ күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясенә каршы языла. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мәғлүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченең сораштыру кәгазен алуда мөстәкыйль рәвештә имза салу мөмкинлеге булмаган очракта, ул, Комиссия әғзаларынан тыш, башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы.

Сораштырыла торган кешегә ярдәм күрсәткән зат үз фамилиясен күрсәтеп, "Сораштыру катнашучысының сораштыру кәгазе алу турында имзасы" графасында языла.

11.4. Сораштыру кәгазе анда башка затлар булу рәхсәт ителмәгән махсус жиһазландырылган урында (кабиналарда яки бүлмәләрдә) тавыш бирүче белән тутырыла һәм тавыш бирү тартмасына төшерелә.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы квадратта үзенең ихтыяр белдерүе нигезендә "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзе астында теләсә нинди билге куя.

Комиссия әғзалары сораштыру серен тәэмин итәләр.

Әгәр тавыш бирүче сораштыру кәгазе тутырганда хата ясаган дип санаса, ул сораштыру кәгазе биргән комиссия әғзасына, бозылганы урынына яңа сораштыру кәгазе бирү үтенече белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Комиссия әғзасы тавыш бирүчегә яңа сораштыру кәгазе бирә, шул ук вақытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясенә каршы тиешле билге ясый. Бозылган сораштыру кәгазе юкка чыгарыла, бу хакта комиссия әғзалары тарафыннан тиешле акт төзелә.

Тутырылган сораштыру кәгазьләре тавыш бирүче тартмага жиһәрелә, ул комиссия әғзаларының күз алдында булырга тиеш.

Тартмаларның саны Комиссия тарафыннан билгеләнә. Күчермә тартмалар кулланып тавыш бирүне үткөрү турындагы мәсьәләне Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Әгәр Комиссия әғзасы сораштыру серен боза яки сораштыруда катнашучыларның ихтыяр белдерүенә йогынты ясарга омтыла икән, ул кичекмәстән аның эшендә катнашудан читләштерелә. Эштән азат итү турындагы карар әлеге участка Комиссия эшен житәкләүче Комиссия әғзасы тарафыннан, тиешле беркетмә төзелеп һәм әлеге участка сораштыру үткөрүне гамәлгә ашыручы Комиссиянең барлык әғзалары имзалары белән кабул ителә.

12. Сораштыруда исемле тавыш бирүне үткөрү тәртибе

12.1. Исемле тавыш бирү сораштыру үткөрү пунктларында да, гражданның яшәу урыны буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.2. Исемле тавыш бирү сораштыру кәгазьләре буенча да, сораштыру исемлекләре буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.3. Сораштыру исемлекләре буенча исемле тавыш биргәндә шәхесне һәм яшәу урынын таныклаучы паспорт яки башка документ күрсәткәндә тавыш бирүче

сораштыру исемлегендә үз фамилиясенә каршы аның ихтыяр белдерүенә туры килә торган графадагы теләсә кайсы билгене куя һәм кул куя.

12.4. Сораштыру кәгазьләре буенча исемле тавыш биргәндә тавыш бирүче үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын сораштыру кәгазенә яза, квадратта "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләрен куя һәм шунда ук кул куя.

Тавыш бирүче үтенече буенча сораштыруда катнашучы турында мәгълүматны сораштыру кәгазенә Комиссия әгъзасы кертә ала, ләкин тиешле квадратта тавыш бирүче үзе билге куя һәм үзе кул куя.

12.5. һәр көн ахырында, сораштыру үткөрү вакыты дәвамында, тутырылган сораштыру кәгазьләре Комиссиягә сораштыру үткәргән затлар тарафыннан жиберелә.

12.6. Сораштыру кәгазе буенча тавыш бирү мәгълүматлары Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижеләрен билгеләү өчен төп документ булып торган сораштыру исемлегенә кертелә.

13. Ачык тавыш бирүне үткөрү тәртибе

13.1. Комиссия, әгәр сораштыруда катнашучы кешеләр саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруга чыгарылган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча тавыш бирү өчен, сораштыруда катнашучылар жыелышын үткәргә хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча үткәрелә. Жыелышны кимендә өч кешедән торган комиссия вәкилләре ачып жиберә һәм алып бара. Жыелышта кызыксынган якларның сораштыруга чыгарылган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча чыгышлары рәхсәт ителә, гражданның сорауларына җаваплар бирелә, әмма фикер алышу үткәрелми.

13.2. Жыелышта тавыш бирү һәр мәсьәлә буенча "ӘЙЕ" дип аерым һәм "КАРШЫ" дип аерым үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижеләре жыелышта катнашкан барлык Комиссия әгъзалары тарафыннан имзаланган беркетмәгә кертелә.

13.3. Жыелыш сораштыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән 25 проценттан артык кешенең катнашуы белән хокуклы.

14. Сораштыру нәтижеләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәргәннән соң, Комиссия сораштыру катнашучылары буенча тавыш бирү нәтижеләрен исәпләп чыгара һәм сораштыру нәтижеләре турында үзенең карарын сораштыру нәтижеләре турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

- беркетмә төзү датасы;
- сораштыру үткөрү вакыты: башлану һәм тәмамлану даталары;
- сораштыру үткөрү буенча участок адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлешендә үткәрелсә, микрорайоннар, урамнар, йорт номерлары, һичшиксез күрсәтелә);
- сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләнең (мәсьәләләрне) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданның саны;
- сораштыруны үткән яки булган дип тану;
- сораштыруны чын яки дөрөс түгел дип тану;

- сораштыру исемлегендә гамәлгә яраксыз дип танылган язмалар саны яки гамәлгә яраксыз дип танылган сораштыру кәгазьләре саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә "ӘЙЕ" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә "КАРШЫ" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыру нәтижәләре (әгәр аңа "ӘЙЕ" дип җавап биргәндә тавыш бирүдә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, сораштыру хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелсә, тавышларны санау һәм һәр мәсьәлә буенча беркетмә төзү аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендә язу дәрәс түгел дип таныла:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләү мөмкин булмаса;
- язмада тавыш бирүче яки аның имзасы турында мәгълүмат булмаса;
- кабат язмалар булса.

Сораштыру кәгазьләре гамәлдә түгел дип таныла:

- билгеләнмәгән үрнәктәге,
- Комиссия әгъзаларының билгесе булмаса,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләү мөмкин булмаса.

14.4. Комиссия сораштыруда катнашкан кешеләр саны, сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь санын сораштыру билгеләү турында Югары Ослан районы Шилангы авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнмәгән булса, сораштыруны узмаган дип таний.

14.5. Комиссия сораштыру нәтижәләрен дәрәс түгел дип таний:

- сораштыру уздырганда җибәрелгән хокук бозулар гражданның ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс билгеләргә мөмкинлек бирмәсә;
- әгәр сораштыру исемлегендә гамәлгә яраклы дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкил итсә;
- әгәр дәрәс дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80%тан кимрәген тәшкил итсә.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турында беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм Комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә кул куелганда Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаса, беркетмәдә бу хакта аларның булмавы сәбәпләрен күрсәтеп язма ясала.

Беркетмә яисә аның аерым нигезләмәләре белән килешмәгән Комиссия әгъзасы беркетмәгә кушып бирелә торган аерым фикерне язма рәвештә баян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма языла. Беркетмә, әгәр ул Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнгән сораштыру үткөрү буенча Комиссия әгъзаларының күпчелеге белән имзаланган булса, гамәлдә була.

Беркетмәгә кул кую көне Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләү көне булып тора.

14.7. Беркетмәнең беренче нөсхәсе Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл җирлеге Советына сораштыру кәгазьләре яки сораштыру исемлекләре белән җибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсе сораштыру үткөрү инициаторына җибәрелә.

Беркетмәнең беренче нөсхәсенә Комиссиягә кәргән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятьләрнең, гаризаларның һәм

алар буенча кабул ителгән карарларның расланган күчermәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Беренче нөсхәнең күчermәләре массакуләм мәгълүмат чараларына, жирле ижтимагый берләшмәләргә һәм территорияль ижтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге Комиссиясе һәм Советы сораштыру үткөрү буенча документларның сакланышын, тутырылган сораштыру кәгазьләренең һәм сораштыру исемлекләренең кагылгысызлыгын тәэмин итәләр.

15. Сораштыру нәтижәләре

15.1. Сораштыру нәтижәләре, алар билгеләнгәннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча, басылып чыгарга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере тәкъдим итү характерына ия. Сораштыру нәтижәләре Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш һәм карарлар кабул иткәндә исәпкә алына.

15.3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары сораштыру нәтижәләренә каршы килә торган карарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән шундый карар кабул итү сәбәпләрен халыкка житкерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге Советында Югары Ослан муниципаль районы Шилангы авыл жирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре срогы тәмамланганчы саклана, ә аннары муниципаль архивка саклауга жибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Югары Ослан муниципаль районының Шилангы авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткөрүне финанс белән тәэмин итү

17.1. Гражданны сораштыру эзерләүгә һәм үткөрүгә бәйле чараларны финанслау түбәндәге акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- жирле бюджет проекты-жирле үзидарә органнары яки жирлек халкы инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә;
- Татарстан Республикасы бюджеты -Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә.

18. Сораштыруда катнашуга гражданның хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Көчлөү, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда яки комиссия әгъзалары эшендә катнашу хокукын ирекле гамәлгә ашыруга комачаулый торган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы булалар.

Совет рәйсе,
Югары Ослан муниципаль районы
Шилангы авыл җирлеге башлыгы

В.В.Майоров